

Владко Мурдаров

Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“
при Българската академия на науките
София, България

ПРОБЛЕМИТЕ НА СЪВРЕМЕННИЯ ПРАВОПИС

През последните години Секцията за съвременен български език към ИБЕ работи по подготовката на нов правописен речник, който в следващите месеци ще излезе от печат. В този брой на списанието представяме някои от авторите на този речник, които разглеждат въпросите на правописа от различни гледни точки.

Първа е статията на Милен Томов *Рационалният правопис като кодификаторски проблем*, където авторът в теоретичен план разсъждава за кодифицирането на правописната норма, като се ръководи от особеностите на теорията за книжовните езици. В същата посока, като има предвид вече подготвеното издание, както и публикувания предварително увод към речника, излязъл под заглавие *Правопис и пунктуация на българския език. Основни правила*, е изложението на Руска Станчева *Правописните правила – време за промяна в подхода*, която изяснява позицията на авторите, че не е възможно да се осъществява рязка промяна в правописа, а е необходимо отделни нормативни правила да бъдат прецизирани, за да бъдат по-лесно и по-добре овладени. В статията на Катя Чаралозова *Някои въпроси от кодификацията на граматичната норма в „Официален правописен речник на българския език“* се изясняват тъкмо извършените редакции на част от правилата и уточненията, включени в тях. Статията на Татяна Александрова *Употреба на итация* е посветена на тема, която не е разработена самостоятелно в новия правописен речник, макар че на този непунктуационен знак е отделено голямо място в него. С тази статия всъщност авторите на речника показват, че работата по правописния речник ще продължи и след неговото публикуване не само по попълване на словника, но и на уводната му част, в която ще бъдат включени и теми, останали засега в периферията.

Темата за правописа е застъпена и в рубриката *Езикова култура*, като се обръща внимание на част от традиционно представяните акцентни дублети, включени в правописния речник, при които в подготвеното издание е извършено прецизиране с оглед на стилистичната им оцветеност. Разглеждат се и правописните особености в парадигмите на някои чужди съществителни имена и се представят лексикални единици, които за пръв път са включени в словника на речника.

И с други изследвания се представят авторите на новия правописен речник. Николай Паскалев е насочил вниманието си към деминутивите като средство за изразяване на учтивост, а Мери Лакова се спира на отделен вид сложни съставни изречения и техните особености. Към тях се присъединява и Христо Стаменов със своите наблюдения върху опита за налагане на нов словообразователен тип в българския език под влияние на английски.

Предлаганият брой на списание „Български език“ в никакъв случай няма претенции да изчерпи темата за състоянието на съвременния български правопис, неговата норма и кодифицирането ѝ. Той е само моментна снимка, която показва както каква е била предпочетената методология за работа, така и конкретните въпроси, привлекли вниманието на специалистите, занимаващи се системно с правописните въпроси.

✉ Владко Мурдаров
balgarskiezik@gmail.com